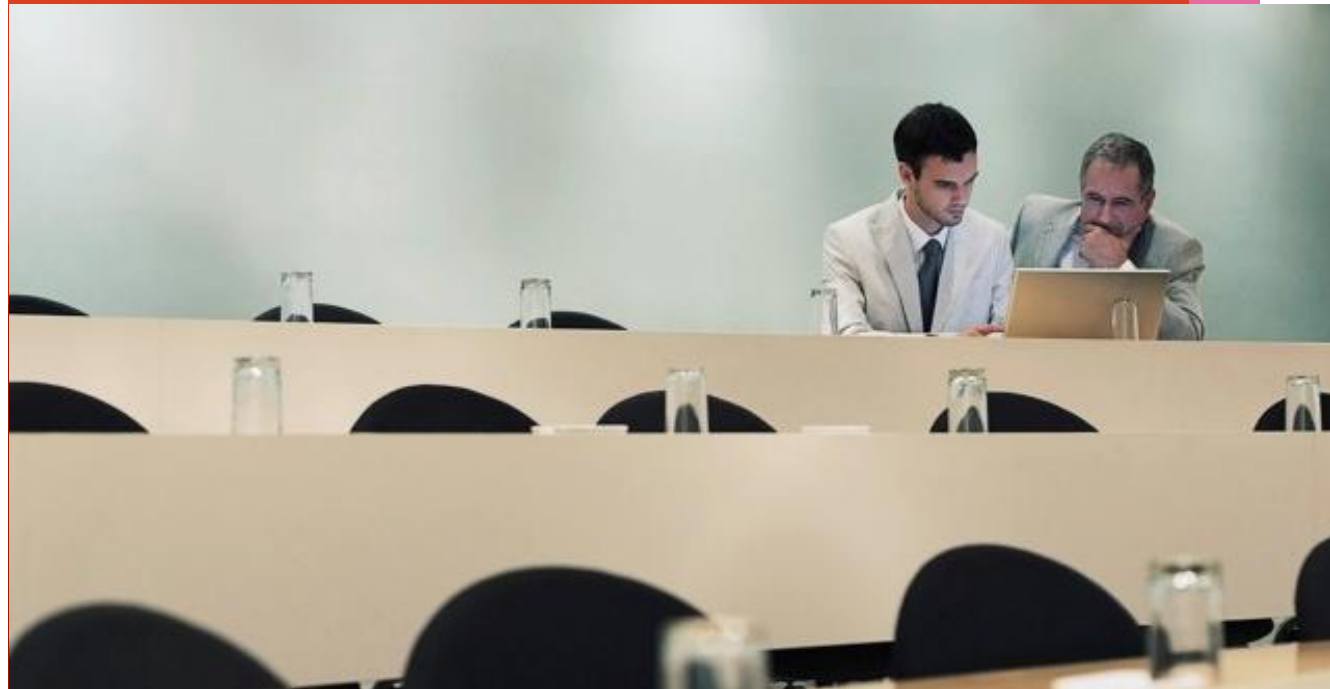

Audyt wewnętrzny a audyt zewnętrzny - możliwości i oczekiwania w zakresie współpracy

18 Marca 2012 r.

Spis treści

Audyt Wewnętrzny i Audyt Zewnętrzny

Standardy IIA a współpraca audytorów

Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej 610

Zadania komitetu audytu wg Ustawy o Biegłych Rewidentach....

Standardy IIA a współpraca audytorów - mapa zapewnień

Obserwacje z rynku

Pytania

Audyt Wewnętrzny

Definicja i rola wg IIA

Audyt wewnętrzny (AW) jest działalnością **niezależną i obiektywną**, której celem jest **przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej organizacji**.

Polega na systematycznej i dokonywanej w uporządkowany sposób **ocenie procesów**: zarządzania ryzykiem, kontroli i ładu organizacyjnego, i **przyczynia się do poprawy ich działania**.

Pomaga organizacji osiągnąć cele dostarczając **zapewnienia** o skuteczności tych procesów, jak również poprzez **doradztwo**.

Audyt Zewnętrzny

Cel badania sprawozdania finansowego (KSRF 1)

Celem badania sprawozdania finansowego (...) jest **wyrażenie pisemnej opinii wraz z raportem** o tym, czy **sprawozdanie finansowe** jest **zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami** (polityką) rachunkowości oraz czy **rzetelnie i jasno przedstawia**, we wszystkich **istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową**, jak też **wynik finansowy jednostki**, której sprawozdanie finansowe jest badane.

Biegły rewident ma zatem stwierdzić, czy **sprawozdanie**, jako całość i stanowiące podstawę jego sporządzenia **księgi rachunkowe** są **wolne od uchybień**, polegających na pominięciu lub zniekształceniu informacji ważnych (istotnych) dla czytelnika, i czy można uznać za **wiarygodne** (rzetelne, zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami rachunkowości) i **jasne** informacje zawarte w tym sprawozdaniu.

Audyt Zewnętrzny

Sposób badania (KSRF 1)

Przeprowadzane przez biegłego rewidenta **badanie**, służące uzyskaniu podstaw do wyrażenia przez niego opinii, **ma za zadanie potwierdzenie wiarygodności danych** (stwierdzeń), zarówno liczbowych, jak i słownych, zawartych w sprawozdaniu finansowym **i ich zgodności z wiążącymi jednostkę zasadami** (polityką) rachunkowości.

Audyt Zewnętrzny

Pośrednie sprawdzenie zgodności (KSRF 1)

W szczególności chodzi o upewnienie się, **czy system zapewnia** kompletne i zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości **ujęcie w księgach rachunkowych zdarzeń i operacji gospodarczych** oraz właściwe **udokumentowanie, sprawdzanie, przetwarzanie, gromadzenie i przechowywanie odpowiednio chronionych danych.**

Na podstawie wyników badania zgodności następuje **ocena działania** systemu księgowości i **kontroli wewnętrznej (...)**

Pozytywne wyniki badania zgodności systemu księgowości i kontroli wewnętrznej uzasadniają ograniczenie liczby niektórych badań wiarygodności, a zarazem dostarczają przydatnych jednostce informacji o sprawności i niedociągnięciach wdrożonych przez nią procedur kontroli

Standardy IIA a współpraca audytorów

Źródło: Standardy i poradniki IIA

Standard 2050 - Koordynowanie

W celu zapewnienia odpowiedniego zakresu audytu i minimalizacji powielania wysiłków, zarządzający audytem wewnętrznym powinien **wymieniać informacje i koordynować działania** zarówno z wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi wykonawcami usług zapewniających i doradczych.

2050-1.2 **Organizacje mogą wykorzystywać prace audytorów zewnętrznych** do uzyskania zapewnienia odnośnie działań wchodzących w zakres audytu wewnętrznego.

2050-1.3 **Audytor zewnętrzny może polegać na pracy audytu wewnętrznego.** W takim przypadku ZAW musi dostarczyć **informacji wystarczających audytorom zewnętrznym do zrozumienia terminologii, technik i metod** używanych przez audytorów wewnętrznych i upewnienia się, że mogą polegać na wykonanych pracach. Audytorzy zewnętrzni uzyskują **dostęp do programów i dokumentacji roboczej** audytorów wewnętrznych.

Standardy IIA a współpraca audytorów

Źródło: Standardy i poradniki IIA

2050-1.4 Stosowanie podobnych **technik, metod i terminologii** w celu skutecznego koordynowania prac i polegania wzajemnie na swojej pracy **może poprawić wydajność** audytorów wewnętrznych i zewnętrznych.

2050-1.5 Zaplanowane **działania audytorów wewnętrznych i zewnętrznych muszą być przedyskutowane**, żeby zapewnić koordynację objęcia organizacji audytem i zminimalizować powielanie wysiłków.

2050-1.6 Ostateczne **sprawozdania audytu wewnętrznego**, odpowiedzi kierownictwa na te sprawozdania i późniejsze przeglądy monitorujące **mają być udostępnione audytorom zewnętrznym**, co ułatwia im określenie i dostosowanie zakresu i terminów prac. **Audytorom wewnętrznym potrzebny jest dostęp do prezentacji i listów do zarządu**, przygotowanych przez audytorów zewnętrznych.

Standardy IIA a współpraca audytorów

Źródło: Standardy i poradniki IIA

- Decyzja o poleganiu na innych źródłach zapewnień wynika z wielu powodów, w tym chęci pokrycia obszarów, które **wykraczają poza kompetencje** audytu wewnętrznego oraz **zwiększenia pokrycia obszarów ryzyka**
- **Karta audytu wewnętrznego** powinna definiować możliwość dostępu audytu wewnętrznego do innych źródeł zapewnień i ich dostawców
- Audytor wewnętrzny powinien ocenić **niezależność i obiektywność** podmiotu przeprowadzającego prace będące innym źródłem zapewnień (wewnętrznego lub zewnętrznego) oraz **kompetencje i kwalifikacje** jego personelu
- Audytor wewnętrzny powinien również upewnić się, że praca takiego podmiotu jest odpowiednio **zaplanowana, nadzorowana, dokumentowana i przeglądana**. Audytor wewnętrzny może również dokonać **powtórznego testowania w** wybranych obszarach

Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej 610

Współpraca pomiędzy audytem wewnętrznym i zewnętrznym

...

3. (...) Podczas gdy cele funkcji audytu wewnętrznego i badania przeprowadzanego przez biegłego rewidenta różnią się, to **niektóre sposoby, w jaki osiągają oni swoje cele mogą być podobne**

...

8. Biegły rewident ustala:

- a) Czy wyniki prac audytorów wewnętrznych są **prawdopodobnie odpowiednie** do realizacji celów badania.
- b) Jeśli tak, to ustala planowany **wpływ wyników pracy** audytorów wewnętrznych na rodzaj, czas przeprowadzenia lub zakres procedur biegłego rewidenta.

Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej 610

Współpraca pomiędzy audytem wewnętrznym i zewnętrznym

...

11. Biegły rewident, aby korzystać z wyników określonych prac audytorów wewnętrznych, **ocenia wyniki tych prac i przeprowadza procedury badania dla** ustalenia ich przydatności do swoich celów

12. Biegły rewident, aby ustalić odpowiedniość wyników prac audytorów wewnętrznych do swoich celów ocenia, czy:

- a) Prace wykonali audytorzy wewnętrzni posiadający odpowiednie **przygotowanie techniczne i biegłość**
- b) Praca była właściwie **nadzorowana, sprawdzona i udokumentowana**

Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej 610

Współpraca pomiędzy audytem wewnętrznym i zewnętrznym

- c) Uzyskano **odpowiednie dowody** badania umożliwiające audytorom wewnętrznym wyciągnięcie racjonalnych wniosków.
- d) Wyciągnięte **wnioski są odpowiednie** do okoliczności i wszelkie sprawozdania sporządzone przez audytorów wewnętrznych są zgodne z wynikami wykonanej pracy
- e) Wszelkie **wyjątki lub nietypowe sprawy** ujawnione przez audytorów wewnętrznych zostały **należycie wyjaśnione**

Zadania komitetu audytu wg Ustawy o Biegłych Rewidentach....

Do zadań ustawowych komitetu audytu należy w szczególności (art. 86 ust. 7 ustawy):

- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
- **monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;**
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy.

Standardy IIA a współpraca audytorów

Mapa zapewnień

- Rolą Zarządu jest zapewnienie, że organizacja osiąga założone cele i zarządza związanymi z nimi ryzykami
- Kładziony jest coraz większy **nacisk na źródła zapewnień**, które mogą posłużyć Zarządowi i Radzie w wywiązywaniu się z obowiązków.
- Istnieje **wiele źródeł zapewnień**, które mogą wspomagać Zarząd i Radę w wykonywaniu ich obowiązków. Są to trzy główne grupy:
  - **Kierownictwo** lub osoby raportujące do kierownictwa
  - Osoby raportujące do Zarządu, w tym **audyt wewnętrzny**
  - Podmioty raportujące do interesariuszy zewnętrznych, głównie **audytor zewnętrzny**
- Z punktu widzenia organizacji niezwykle istotne jest **koordynowanie** różnych źródeł zapewnień, w tym działań w zakresie audytu wewnętrznego, zarządzania ryzykiem i funkcji compliance.

Standardy IIA a współpraca audytorów

Źródło: Poradniki IIA

- Rolą audytu wewnętrznego może być przygotowanie **mapy zapewnień** lub koordynację jej uzupełnienia przez właścicieli ryzyk. Rola audytu wewnętrznego w tym zakresie powinna zostać odpowiednio wcześniej ustalona.

Obszar ryzyk	Źródła zapewnień				
	Audyt Wewnętrzny	Audyt Zewnętrzny	Audyt ISO	Funkcja Compliance	Inne źródła zapewnień
Sprawozdawczość finansowa		✓		✓	
Zapasy i logistyka	✓				✓
Zaopatrzenie		✓		✓	
Sprzedaż	✓	✓			
Obsługa klienta			✓		
IT		✓	✓		✓
Prawo i podatki	✓	✓			✓
Ochrona środowiska			✓		
.....					

Obserwacje z rynku

Brak współpracy pomiędzy AW i AZ

- Kompletny brak interakcji pomiędzy AW i AZ;
- Brak zrozumienia roli obydwu stron;
- Brak wymiany informacji na temat planów i wyników prac, zidentyfikowanych obserwacji oraz działań naprawczych.

Częściowa współpraca pomiędzy AW i AZ

- Współpraca w ograniczonym zakresie i charakterze;
- Nieefektywność działania, brak efektu synergii;
- Nieufne podejście obydwu stron;
- Dublowanie się zakresu prac, procesów oraz kontroli wewnętrznych poddanych walidacji;
- Ograniczone konsultacje pomiędzy stronami w zakresie wyników prac, obserwacji oraz działań naprawczych.

Są jednak pozytywne sygnały i przykłady wzorowej współpracy

Pytania

Kontakt

Piotr Rówiński
Starszy Menedżer

tel: +48 502 18 4003
e-mail: piotr.rowinski@pl.pwc.com

Marcin Jędrkowiak
Menedżer

tel: +48 502 18 4412
e-mail: marcin.jedrkowiak@pl.pwc.com